

шляхом встановлення середньоексплуатаційних питомих викидів твердих частинок дозволить інтегрувати нормативні

документи України в галузі екологічної безпеки залізничного тягового рухомого складу до європейського рівня.

УДК 621.432.4

В.А. Корогодський, О.В. Василенко

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО ТЕПЛООВОГО БАЛАНСУ ДВОТАКТНОГО ДВИГУНА ПРИ РІЗНИХ ТИПАХ СУМІШОУТВОРЕННЯ

V.A. Korohodskiy, O.V. Vasilenko.

RESEARCH EXTERNAL HEAT BALANCE OF THE TWO-STROKE ENGINE IN VARIOUS TYPES OF MIXING

Одним із способів оцінки рівня ефективності перетворення хімічної енергії палива в корисну ефективну роботу при зовнішньому і внутрішньому сумішоутвореннях ДВЗ є складання зовнішнього теплового балансу. Проведенні дослідження на двотактному двигуні ДН-4 з карбюраторною системою живлення (зовнішнє сумішоутворення) при дійсному ступені стиснення $\varepsilon_{\delta} = 6$ та з системою безпосереднього впорскування палива (БВП) (внутрішнє сумішоутворення) з двома типами камер згоряння (КЗ): зі зміщеною напівсферичною КЗ ($\varepsilon_{\delta} = 8,4$) і з симетричною напівсферичною КЗ ($\varepsilon_{\delta} = 11,3$).

За даними експериментальних досліджень визначено складові зовнішнього теплового балансу ДВЗ. Основна стаття в тепловому балансі, яка враховує внесену в циліндр теплоту, – є Q_1 , її значення в залежності від способу сумішоутворення змінюється від 98 до 99 %. Інші дві складові теплового балансу, які вносять теплоту – це фізична теплота, внесена в циліндр двигуна з повітрям ($Q_{ф.нов.}$) і паливом ($Q_{пал.}$), їх частка становить 1 ÷ 2%. Здійснення ефективної корисної роботи показує рівень використання теплоти в двигуні (Q_e). При застосуванні карбюратора значення Q_e

складає 16,31 %, з системою БВП і використанням зміщеної КЗ значення Q_e зростає до 23,72 %, а при використанні симетричної КЗ становить 29,78 %. Решта складових теплового балансу припадає на відпрацьовані гази ($Q_{вг.}$), на втрати теплоти через стінки циліндра в систему охолодження і на неповноту згоряння палива ($Q_{emp.cm.}$). При застосуванні карбюратора значення $Q_{вг.}$ складає 26,7 %, при переході на БВП і використанні зміщеної КЗ значення $Q_{вг.}$ зростає до 47,13 %, а при використанні симетричної КЗ – 61,98 %. Рівень $Q_{emp.cm.}$ при застосуванні карбюратора складає 56,98 %, при переході на БВП і використанні зміщеної КЗ значення $Q_{emp.cm.}$ знижується до 29,13 %, а при використанні симетричної КЗ зменшується до 8,23 %. Перехід від зовнішнього сумішоутворення (карбюратор) до внутрішнього сумішоутворення (БВП) на двотактному двигуні з іскровим запалюванням дозволяє підвищити рівень перетворення хімічної енергії палива в корисну ефективну роботу в 1,83 рази. Застосування БВП і використання симетричної КЗ дозволило отримати максимальне значення Q_e на рівні 29,78 % для двигуна ДН-4.